

GO! Gepersonaliseerd samen leren

Onze uitdaging

Adam is 9 jaar oud en pikt leerstof heel gemakkelijk op. Hij verveelt zich vaak terwijl zijn klasgenoten nog oefening nodig hebben. Daardoor is het soms moeilijk om bij de les te blijven.

Adam

Sam

Sam is leraar wiskunde in het secundair onderwijs. Hij brengt de passie voor zijn vak enthousiast over op zijn leerlingen. Hij verliest daarbij niemand uit het oog zodat de hele klasgroep het maximum uit het leerplan haalt. Hij maakt instructiefilmpjes zodat leerlingen thuis ook ondersteund worden.

Bas is 14 jaar oud en gaat naar school om zijn talenten te verkennen. Als hij niet goed weet hoe hij iets kan aanpakken, verliest hij al gauw zijn motivatie. Werken in een leerplatform vindt hij fijn en overzichtelijk.

Bas

Amina

Amina geeft les in het 4e leerjaar bas. Ze houdt van een projectmatige aanpak maar vindt het moeilijk om de leerplanvordering van haar leerlingen op te volgen. Ze vindt het vooral mooi om te zien hoe leerlingen eerder geleerde competenties uitproberen in allerlei nieuwe situaties, al lukt dat niet altijd even goed.

Charlotte is 17 jaar oud en heeft moeite om zich te concentreren op school. Vooral taal vindt ze lastig. Ze wil snel aan het werk en vraagt zich vaak af waarom ze iets moet leren als dat haar niet meteen helpt op de arbeidsmarkt.

Charlotte

Ellen

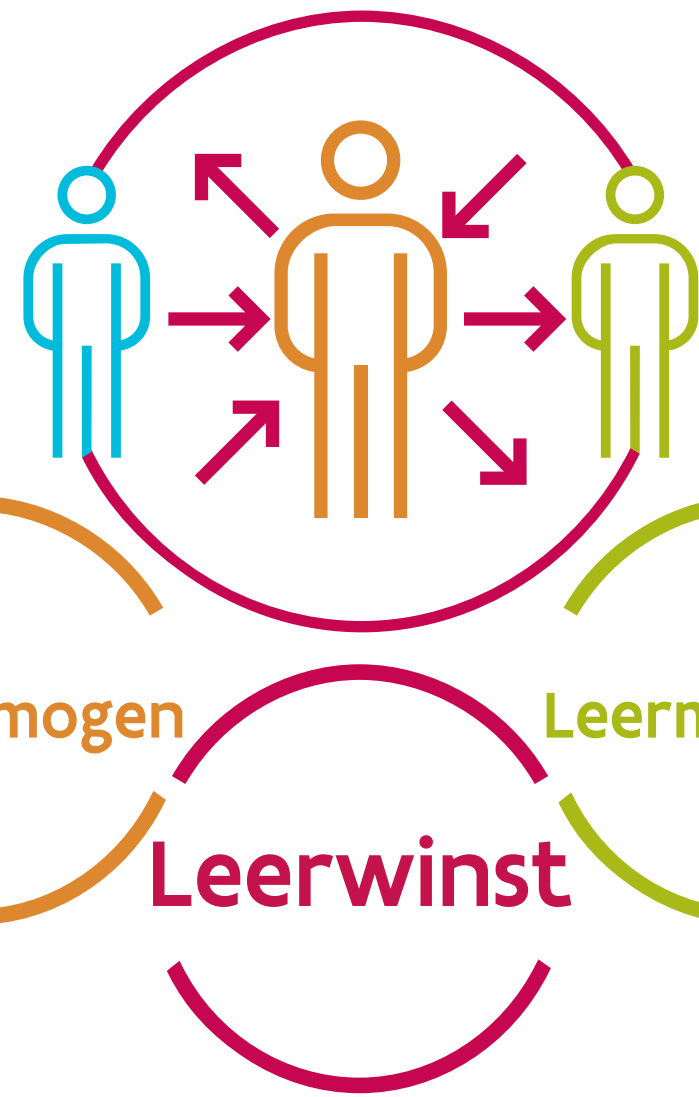
Ellen is directrice van een middenschool in een kleine stad. Ze wil aan de slag met een aantal verwachtingen uit het R-OK, maar zonder de planlast voor haar team te verhogen. Vooral doelgericht werken en evalueren moet nog beter, vindt ze. Ze wil onderzoeken of technologie dat kan helpen realiseren.

Ons antwoord

Gepersonaliseerd samen leren

WAT?

Gepersonaliseerd samen leren betekent dat we met elke lerende, binnen een sociale context, maximaal rendement nastreven op het vlak van leervermogen, leerwinst en leermotivatie.

HOE?

Dat verwezenlijken we met **doelgerichte differentiatie** in combinatie met het systematisch aanleren van **zelfregulerende vaardigheden** binnen een **sociale context**.

We maken daarvoor gebruik van **evidence-informed praktijken** en een **onderzoekende aanpak** op school.

DOEL?

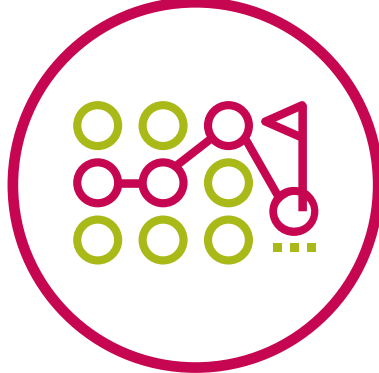
Gepersonaliseerd samen leren vindt steeds plaats binnen de context van het **curriculum**. Het is een middel om de onderwijsdoelen te verwezenlijken met **alle lerenden** en gaat daar dus niet aan voorbij.

WIE?

Gepersonaliseerd samen leren kun je alleen realiseren met de actieve betrokkenheid van zowel de **lerende**, de **leraar** als het **(school)beleid**.

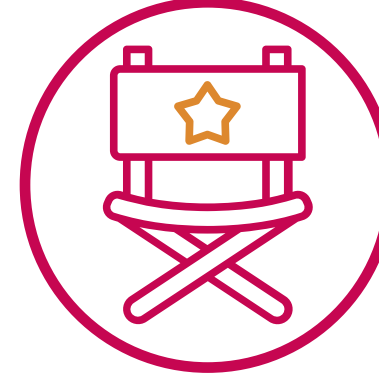
Samenwerkingsverbanden binnen het **GO!** kunnen deze beweging versterken en versnellen.

BOUWSTENEN

Doelgerichte differentiatie

Leeractiviteiten, materialen en werkvormen stem je af op de **onderwijsbehoefte** van de individuele lerende en in functie van het **curriculum**. Om dat te kunnen, moet je over de nodige **zelfsturende vaardigheden**. Dat omvat een gamma aan strategieën die hem helpen om zijn **motivatie** en positieve **emoties** tijdens het leren te behouden of te verbeteren. Het bevat ook vaardigheden die hem steeds beter in staat stellen om op een doeltreffende manier zijn werk en persoonlijk traject te **plannen**, te **monitoren** en te **evalueren**.

Groeien naar autonomie

De **leervaardigheden** en **zelfsturingsvaardigheden** van de lerende hebben expliciete aandacht nodig. Als leraar help je hen de nodige vaardigheden stelselmatig uit te breiden om het leren cognitief maar ook metacognitief, motivationeel en emotioneel zelf mee richting te geven. In echt gepersonaliseerd samen leren kunnen **personalisatie** en **zelfregulatie** niet zonder elkaar bestaan.

Samen leren

Via leren in interactie kun je het leren van individuen verder verruimen. Dezelfde zelfsturende vaardigheden zijn daarbij belangrijk maar die sturing wordt dan **gedeeld** met anderen. In **gecoستurd leren** kan een peer of leraar een lerende helpen in het bereiken van zijn doelstellingen. In **sociaal-gestuurd leren** kan een groep zich samen sturen richting gezamenlijke doelstellingen.

Geinformeerde praktijken

Om gepersonaliseerd samen leren op school te implementeren, werken we op twee sporen:

Enerzijds een kwaliteitsvolle en brede implementatie van **evidence-informed praktijken** waarbij de impact op gepersonaliseerd samen leren voldoende wetenschappelijk onderbouwd is.

Een one-size-fits-all aanpak is daarbij niet aan de orde. Wetenschappelijke inzichten kunnen de praktijk informeren, maar niet dicteren. Ze vormen een kompas voor de implementatie binnen de **specifieke context** van een school.

Onderzoekende houding

Anderzijds gebruiken we doelgerichte **innovatie** en **praktijkonderzoek** waarbij we zelf bijdragen aan de kennisopbouw omtrent **gepersonaliseerd samen leren** in de praktijk. Daarbij is een **onderzoekende houding en aanpak** aangewezen.

Het is een proces van zoeken, uitproberen en afwachten wat de effecten zijn. Die **effectmeting** is ook noodzakelijk en evident in functie van de onderwijskwaliteit volgens het R-OK. De **technologische ondersteuning** van gepersonaliseerd samen leren kan daarbij een belangrijke rol spelen.

ROLLEN

De lerende

Gepersonaliseerd samen leren zet de lerende in een **actieve rol** in het leerproces. Daartoe ontwikkelt hij de nodige **zelfsturende vaardigheden**. Dat omvat een gamma aan strategieën die hem helpen om zijn **motivatie** en positieve **emoties** tijdens het leren te behouden of te verbeteren. Het bevat ook vaardigheden die hem steeds beter in staat stellen om op een doeltreffende manier zijn werk en persoonlijk traject te **plannen**, te **monitoren** en te **evalueren**.

Leren blijft een sociaal gebeuren en de leraar een ankerpunt. Zelfsturende vaardigheden kunnen ook ingezet worden om **samen leren** succesvoller te laten verlopen. Ze zet de lerende in samen met de leraar of klasgroep, zijn planvaardigheden in, formuleren ze samen haalbare doelen, monitoren ze hun gezamenlijke en persoonlijke processen, stellen ze evaluatiecriteria op of sturen ze bewust hun motivatie bij.

Hierbij wordt steeds rekening gehouden met de specifieke context van de lerende.

De leraar

Leraren spelen een **cruciale rol** binnen gepersonaliseerd samen leren. Ze nemen vlot, eventueel in co-teaching, de rol op van instructor, coach, model, mentor, evaluator, observator...

Leraren creëren **authentieke en krachtige leeromgevingen** waarbinnen differentiatie en het ondersteunen van **zelfsturende vaardigheden** centraal staan. Die ondersteuning bestaat bovenal uit expliciete instructie, modeling, scaffolding en oefening.

Een gedeelde kennis van het **curriculum** stelt leraren in staat om de **leervooruitgang** van elke lerende te **monitoren**. Dat proces wordt geleidelijk een gedeelde verantwoordelijkheid waar zowel de lerende, de leraar als het schoolteam samen de leervooruitgang bewaken en bijsturen.

Binnen gepersonaliseerd samen leren neemt de leraar ook de rol van **onderzoeker** op om het effect van zijn handelen na te gaan en de aanpak desgewenst bij te sturen.

Het (school)beleid

Bij de implementatie van gepersonaliseerd samen leren is een **schoolbrede aanpak** noodzakelijk met een duidelijke visie omtrent zelfsturing, een lerende organisatiestructuur, een gericht professionaliseringsbeleid en gedeeld leiderschap. **Kennisdeling** uit praktijkervaring binnen het net geven een aanzienlijke meerwaarde.

Gepersonaliseerd samen leren legt een hoge druk op het micromanagen van uiteenlopende leerprocessen. Het **digitaal ondersteunen en monitoren** van die leerprocessen zorgt dat doelen geleidelijk leren transparant, beheersbaar en coachable wordt.

Naast het monitoren van leervooruitgang, zal ook de implementatie van gepersonaliseerd samen leren op schoolbeeldniveau opgevolgd moeten worden in het kader van de **interne kwaliteitszorg**. Zowel klassiek als digitale **gegenerateerde data** kunnen het beleidsvoerende vermogen verhogen, onderwijsloopbaanbegeleiding sterker onderbouwen en planlastvermindering bij leraren realiseren.